

N:o 9.

Herr O. B. Olsson: Om förändrad lydelse af 26 kap. 4 § Byggningsbalken, rörande byggande och underhåll af tingshus och häradsfängelse.

Ett af de efter nuvarande tidsförhållanden mest obilliga lagstadganden, som ännu kvarstå i 1734 års lag, är föreskriften i 26 kap. 4 § Byggningsbalken, der det heter: »Tingshusbyggnad skall hvart härad bygga efter gårdatal», hvarjemte i slutet af §:n stadgas: »För denna byggnad vare ingen fri, utom sätes- och ladugårdar, afhyste rå och rörs hemman, så ock preste- och klockarebol.» Undantaget för adelns sätesgårdar kunde försvaras på en tid, då denna samhällsklass egde sitt forum uteslutande vid Hofrätterna, samt sålunda voro mindre i behof af tingshus, och då ingen ofrälseman fick besitta den privilegierade jorden. Numera, sedan frälseman lika med allmogen har behof af tingshus, kan undantaget icke längre försvaras. Hvad preste- och klockarebolen deremot beträffar, så har under ingen tid undantaget för dylika hemman varit berättigadt, icke ens då denna byggnadsskyldighet inskränkte sig till hvad nämnde § närmare bestämmer, nemligen en stuga så stor som tarvas och två kamrar.

Derest behofvet och fordringarne, i afseende på denna byggnadsskyldighet, under tidernas lopp icke blifvit större än hvad den ursprungligen varit, så hade detta onus, som, fastän orättvist, hvilar endast på en del af den i mantal satta jorden, dock känts både mindre tryckande och orättvist än hvad nu är förhållandet.

Ehuru åtskilliga motioner vid flera föregående riksdagar väckts om en mera allmän skyldighet att bygga och underhålla tingshus och häradsfängelse, kan jag likväl icke underlåta att äfven nu framställa samma rättvisa och billiga förslag, helst som jag är fullt förvissad att icke någon rättänkande kan förneka, det icke den ena samhällsmedlemmen lika väl som den andra, adelsmannen, presten, näringsidkaren och kapitalisten lika väl som skattebonden, behöfva skydd af lagen och böra derföre rättvisligen bidra till dess upprätthållande; detta har 1867 års Riksdag både insett

och behjertat derigenom, att Första Kammaren efter en kort diskussion och Andra Kammaren utan någon sådan bifallit Lag-Utskottets tillstyrkande förslag; men någon skrifvelse till Kongl. Maj:t angående detta Riksdagens beslut blef, förunderligt nog och såsom ett exempel utan like, icke af Lag-Utskottet aflåten, hvarföre frågan vid så väl 1869 som 1870 årens riksdagar ånyo väcktes och likaledes då af Lag-Utskottet tillstyrktes äfvensom af Andra Kammaren biföllos, hvaremot Första Kam-maren fann för godt att, i motsats till hvad som skedde 1867, afslå Utskottets tillstyrkan, vid ena tillfället utan något enda uppgifvet skäl och vid det andra på ganska underhaltiga sådana. Af denna anledning och med full öfvertygelse om obil-ligheten af förutnämnda lagstadgande får jag på anförda skäl värdsamt föreslå:

att 4 § i 26 kap. Byggnings-balken får den förändrade lydelsen, att alla inom häradet blifva skyldiga att i byggande och underhåll af tingshus och fängelse efter fyrktal deltaga.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 20 Januari 1871.

O. B. Olsson.

N:o 10.

Herr O. B. Olsson: *Om upphörande af de i Bankoreglementets 137 §
omförmälda välgörenhetsbidrag.*

Tider hafva funnits, och det icke länge sedan, då Sverige icke hade något ordnad fattigvårdsväsende, utan de behöfvande måste nöja sig med de nådesmilor, som den kristliga barmbertigheten täcktes meddela. Ömheten för den lidande klappade då på hvarje dörr, der något hopp om öppning af en gifmild hand kunde förefinnas, emedan en filantropisk lagstiftning ännu icke hade öppnat någon möjlighet för den behöfvande att på rättgångsväg tilltvinga sig ett understöd, som då endast betraktades såsom frivillig gåfva, men numera anses såsom rättmätig fordran.